गैर आवासीय नेपाली संघ राष्ट्रिय समन्वय परिषद (एन.आर.एन.ए. एन.सी.सी.) अमेरिका

नेपाली भाषा पुस्तिका

कक्षा छ

क ख ग

संयोजन: डा. मुरली अधिकारी

नेपाली भाषा पुस्तिका(Nepali Language Book)

तह–६, विषयसूचि(Level 6: Course Content)

एकाइ–१: बालबालिका शव्द (Unit 1-Baby Talk)

एकाइ–२: बालबालिका शव्द–अभ्यास (Unit 2-Baby Talk: Exercise)

एकाइ–३: उल्टो अर्थ दिने शब्द (Unit 3-Antonyms)

एकाइ–४: उल्टो अर्थ दिने शब्द –अभ्यास (Unit 4-Antonyms : Exercise)

एकाइ–५: सर्वनाम (Unit 5-Pronoun)

एकाइ–६: सर्वनाम–अभ्यास (Unit 6-Pronoun : Exercise)

एकाइ–७: विशेषण (Unit 7-Adjective)

एकाइ–८: विशेषण–अभ्यास (Unit 8-Adjective : Exercise)

एकाइ–९: क्रिया (Unit 9-Verb)

एकाइ–१०: क्रिया–अभ्यास (Unit 10-Verb: Exercise)

एकाइ–११: क्रियाविशेषण (Unit 11-Adverb)

एकाइ–१२: क्रियाविशेषण–अभ्यास (Unit 12- Adverb : Exercise)

एकाइ–१३: नामयोगी (Unit 13-Preposition)

एकाइ–१४: नामयोगी–अभ्यास (Unit 14-Preposition : Exercise)

एकाइ–१५: संयोजक र निपात (Unit 15-Conjuction & Nipat)

एकाइ–१६: संयोजक र निपात–अभ्यास (Unit 16-Conjuction & Nipat : Exercise)

एकाइ–१७: भूतकाल (Unit 17-Past Tense)

एकाइ–१८: भूतकाल–अभ्यास (Unit 18-Past Tense: Exercise)

एकाइ–१९: वर्तमानकाल (Unit 19-Present Tense)

एकाइ–२०: वर्तमानकाल–अभ्यास (Unit 20-Present Tense : Exercise)

एकाइ–२१: भविष्यत्काल (Unit 21-Future Tense)

एकाइ–२२: भविष्यत्काल–अभ्यास (Unit 22- Future Tense: Exercise)

एकाइ–२३: एकवचन र बहुवचन (Unit 23- Singular & Plural)

एकाइ–२४: एकवचन र बहुवचन –अभ्यास (Unit 24- Singular & Plural Exercise)

एकाइ–२५: पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग (Unit 25- Masculine & Feminine Nouns)

एकाइ–२६: पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग–अभ्यास (Unit 26- Masculine & Feminine Nouns: Exercise)

एकाइ–२७: करण र अकरण (Unit 27-Affirmative & Negative)

एकाइ–२८: करण र अकरण–अभ्यास (Unit 28-Affirmative & Negative: Exercise)

एकाइ–२९: भाषाका चिन्हहरु (Unit 29-Punctucation)

एकाइ–३०: भाषाका चिन्हहरु–अभ्यास (Unit 30-Punctucation : Exercise)

एकाइ–३१: एकाइ एक देखि सोऱ्ह सम्मको पूनरावृत्ति (Unit 31-Review of unit 1 to Unit 16)

एकाइ–३२: एकाइ सत्र देखि तीस सम्मको पूनरावृत्ति (Unit 32-Review of Unit 17 to Unit 30)

तह: ६
एकाइ–१.१

बालबालिका शब्द

Baby Talk

बालबालिकाले बोल्दा प्रयोग गर्ने शब्दलाई बालबोली भनिन्छ । यसलाई बालबालिका शब्द पनि भनिन्छ ।

चाचा खेली काइँकोरी

गुजी देखि भाग्ने ।

फुई देखी डराएर

आमासित लाग्ने ॥

अर्थ

चाचा–खेलौना
काइँकोरी–कपाल कोराइ
गुजी–किरो
फुई–आगो

बालबालिका शब्द
Baby Talk

माम दिनुस् आमा

नाना दिनुस् बाबा ।

पापा ल्याई बजारबाट

किनिदिनुस् जामा ॥

अर्थ

माम–भात

नाना–लुगा

बाबा–बुबा

पापा–गुलियो खानेकुरा

जामा–कपडा

बालबालिका शब्द

Baby Talk

सानी छुम उमेरले

तेते लाउँछु टाउकोमा ।

कुतीलाई देखेपछि

म्याउ जान्छ छानोमा ॥

अर्थ

तेते–तेल

कुती–कुकुर

म्याउ–बिरालो

बालबालिका शब्द
Baby Talk

बब बुबु पिएर

खेल्नलाई जाउँला ।

मने चिचि खाएर

नुनु गर्न आउँला ॥

अर्थ

बब–गाई

बुबु–दुध

मने–पाठो

चिची–मासु

नुनु–सुत्ने काम

बालबालिका शब्दः अभ्यास

Baby Talk: Exercise

१. जोडा मिलाऊ । Match the following.

नाना	बिरालो
मने	आगो
चिची	गाई
फुई	लुगा
म्याउ	पाठो
बब	मासु

बालबालिका शब्दः अभ्यास

Baby Talk: Exercise

२. ठिक–बेठिक छुट्याऊ । Choose True or False.

क. म गुजी देखेर भाग्छु ।

ख. म फुई देखेर डराउँदिन ।

ग. म टाउकोमा तेते लगाउँछु ।

घ. म्याउलाई देखेर कुती छानोमा जान्छ ।

तह: ६
एकाइ–२.३

बालबालिका शब्दः अभ्यास
Baby Talk: Exercise

३. खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks.

क. आमाले .... दिनुहुन्छ ।

ख. म मनेको .... खान्छु ।

ग. म बबको .... पिएर खेल्न जान्छु ।

घ. कुतीलाई देखेपछि .... छानोमा जान्छ ।

बालबालिका शब्दः अभ्यास

Baby Talk: Exercise

४. कुनै पाँच वटा बालबालिका शब्द र त्यसको अर्थ लेख ।

Write any five baby talk with their meanings.

उल्टो अर्थ दिने शब्द

Antonyms

शब्दको उल्टो अर्थ बुझाउने शब्दलाई उल्टो अर्थ दिने (विपरितार्थ) भनिन्छ ।

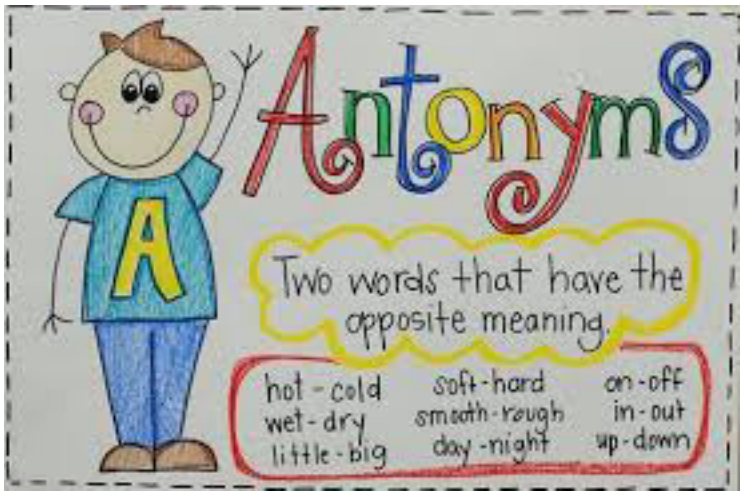

बिरालो माथि छ ।

मुसो तल छ ।

यो घर नयाँ छ ।

त्यो घर पुरानो छ ।

उल्टो अर्थ दिने शब्द

Antonyms

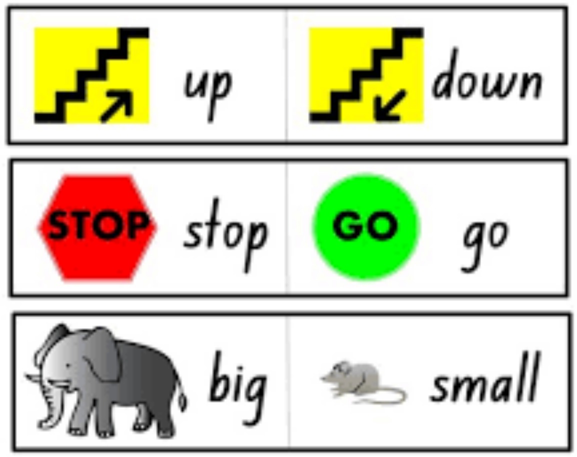

हात्ती ठुलो छ ।

गधा सानो छ ।

यो कोठा उज्यालो छ ।

त्यो कोठा अँध्यारो छ ।

उल्टो अर्थ दिने शब्द

Antonyms

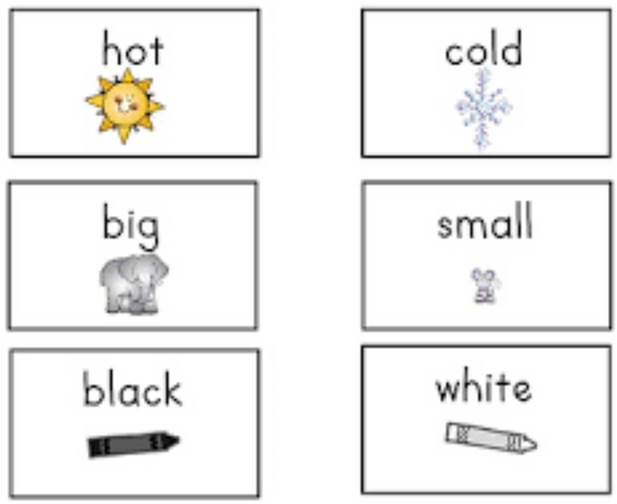

कछुवा ढिलो हिँड्छ ।

खरायो चाँडो हिँड्छ ।

कपाल कालो छ ।

दाँत सेतो छ ।

उल्टो अर्थ दिने शब्द

Antonyms

सुमन खुशी छ ।

राज दुःखी छ ।

किताब बाक्लो छ ।

कापी पातलो छ ।

तहः ६
एकाइ–४.१

उल्टो अर्थ दिने शब्दः अभ्यास

Antonyms: Exercise

१. उल्टो अर्थ दिने शब्द पढ । Read the following antonyms.

वर – पर

ठुलो –सानो

चोर – साधु

सुख – दुःख

ठिक – बेठिक

नजिक – टाढा

बाक्लो – पातलो

कालो – सेतो

भित्र – बाहिर

उल्टो अर्थ दिने शब्दः अभ्यास

Antonyms: Exercise

२. जोडा मिलाऊ । Match the following.

अँध्यारो	अग्लो
मोटो	उज्यालो
होचो	रात
भित्र	ओरालो
उकालो	दुब्लो
दिन	बाहिर

उल्टो अर्थ दिने शब्द: अभ्यास
Antonyms: Exercise

३. खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks.

क. धेरैको उल्टो अर्थ दिने शब्द .... हो ।

ख. नयाँको उल्टो अर्थ दिने शब्द .... हो ।

ग. गर्मीको उल्टो अर्थ दिने शब्द .... हो ।

घ. तातोको उल्टो अर्थ दिने शब्द .... हो ।

तह: ६
एकाइ–४.४

उल्टो अर्थ दिने शब्दः अभ्यास

Antonyms: Exercise

४. कुनै पाँच वटा उल्टो अर्थ दिने शब्द लेख ।

Write any five antonyms.

सर्वनाम

Pronoun

नामको सट्टामा / ठाउँमा प्रयोग हुने शब्द नै सर्वनाम हुन् ।

म हामी

तँ तिमी

तिमीहरु तपाई

सर्वनाम

Pronoun

ऊ उनी

उहाँ तपाईंहरु

उनीहरु उहाँहरु

सर्वनाम
Pronoun

को

के

कुन

यो

यिनीहरु

तिनीहरु

सर्वनाम

Pronoun

नामको सट्टामा आउँछ सर्वनाम

म, हामी, तँ, तिमी हुन् सर्वनाम

ऊ, उनी, त्यो, तिनी, चिन्ने हाम्रो काम

हेर साथी तपाई, हामी सबै सर्वनाम

तह: ६
एकाइ–६.१

सर्वनाम: अभ्यास
Pronoun: Exercise

१. खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks.

क. .... विद्यालय पढ्छ । (म, ऊ)

ख. .... पाँच कक्षामा पढ्छु । (म, ऊ)

ग. .... बिहानै उठ्छौं । (तिमी, हामी)

घ. .... कथा लेख्छस् । (तँ, ऊ)

ङ. .... कविता लेख्नुहुन्छ । (हामी, तपाईं)

सर्वनामः अभ्यास
Pronoun: Exercise

च. .... चिठी लेख्छिन् । (उनी, म)

छ. उनीहरु .... पढ्छन् ? (ऊ, के)

ज. घरमा .... आयो ? (के के, को)

झ. .... यतै आउँदैछ । (को, त्यो)

ञ. .... अल्छी छ । (के के, यो)

सर्वनामः अभ्यास

Pronoun: Exercise

२. सर्वनाम चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the pronoun and write in the boxes given below.

क. म कलम किन्छु ।

ख. हामी बालक हौं ।

ग. तँ पाँच कक्षामा पढ्छस् ।

घ. तिमीहरु मेचमा बस ।

ङ. तपाईं खेत खन्नुहुन्छ ।

सर्वनाम: अभ्यास
Pronoun: Exercise

च. ऊ रुदै घर आयो । [ ]

छ. बाहिर को लड्यो ? [ ]

ज. गाईले के खायो ? [ ]

झ. उनी फिल्म हेर्छिन् । [ ]

ञ. यो ज्ञानी छ । [ ]

तह: ६
एकाइ–७.१

विशेषण
Adjective

विशेषणले नाम / सर्वनाम बारे व्याख्या गर्छ ।

अग्लो हात्ती

होचो हात्ती

लामो कलम

छोटो कलम

ठुलो खरायो

सानो खरायो

विशेषण

Adjective

सानी केटी

ठुली केटी

कालो बङ्गुर

सेतो बङ्गुर

एउटा चरो

धेरै चरा

तह: ६
एकाइ–७.३

विशेषण
Adjective

रातो गुलाब   सेतो गुलाब

बाक्लो जङ्गल   पातलो जङ्गल

काँचो आँप   पाकेको आँप

विशेषण
Adjective

The Adjective Song
to the tune of "Row, Row, Row Your Boat"

Describe, describe,
Describe a noun
Using adjectives.
Color, number, shape and size
Can tell about a noun

फूलबारीमा फूल फुल्यो रातो, पहेँलो ।
एक, दुई गरी देखाउँछ भाइ माइलो ॥

अलिकति, धेरै, थोरै फूल रोपेथें ।
यति, उति, कति भनि मनमा गुनेथें ॥

कुन, कस्तो, कत्रो भन्ने प्रश्न गरेमा
आउँछ उत्तर साथी विशेषण जानेमा ॥

तह: ६
एकाइ–८.१

विशेषण: अभ्यास

Adjective: Exercise

१. ठिक विशेषण छान । Choose the correct adjective.

क. मलाई .... रुपियाँ देऊ । (अग्लो, पाँच)

ख. .... जङ्गलमा नपस । (बाक्लो, मोटो)

ग. .... रुखमा नचढ । (अल्छी, अग्लो)

घ. म .... करेला खान्छु । (तीतो, मिठो)

ङ. हामी .... आँप खान्छौं । (गुलियो, काँचो)

विशेषण: अभ्यास
Adjective: Exercise

च. तिमी .... कागजमा लेख्छौ । (सेतो, कालो)

छ. .... विद्यार्थी ज्ञानी हुन्छ । (खराब, असल)

ज. .... कोठामा नपस । (दुब्लो, अँध्यारो)

झ. म .... पानी पिउँछु । (तीतो, सफा)

ञ. म .... नागरिक बन्न चाहन्छु । (असल, अग्लो)

तह: ६
एकाइ–८.३

विशेषण: अभ्यास

Adjective: Exercise

२. विशेषण चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the adjective and write in the boxes given below.

क. चलाख विद्यार्थीले चाँडै सिक्छ ।

ख. भाइ नयाँ लुगा लगाउँछ ।

ग. सानो बाच्छो करायो ।

घ. गोपाल चिसो खाना खादैन ।

ङ. अमन मैलो लुगा लगाउँछ ।

विशेषण: अभ्यास

Adjective: Exercise

च. बुढो मान्छे लड्यो ।

छ. गाईले हरियो घाँस खान्छ ।

ज. म सँग पाँच पैसा छ ।

झ. मलाई कालो भालुसित डर लाग्छ ।

ञ. चिडियाघरमा धेरै जनावर हुन्छन् ।

तह: ६
एकाइ–९.१

क्रिया

Verb

क्रियाले काम बुझाउँछ। यसले वाक्य पनि पूरा गर्दछ।

राम हाँस्छ।

बच्चा रुन्छ।

हात्ती लम्कन्छ।

केटी नाच्छे।

हामी पढ्छौं।

फूल फुल्छ।

क्रिया

Verb

पाठो उफ्रन्छ ।

चरा उड्छ ।

कुकुर भुक्छ ।

चोर भाग्छ ।

नदी बग्छ ।

भाइ सुत्छ ।

क्रिया
Verb

म चुरोट खान्न ।

तिमी मेचमा बस्छौ ।

घोडा चढ्ने लड्छ ।

क्रिया
Verb

मेरो देशको नाम नेपाल हो ।

ठुलो माछाले सानो माछालाई खान्छ ।

राजेश सुत्नुअघि सँधै दुध पिउँछ ।

क्रियाः अभ्यास

Verb: Exercise

१. क्रिया सच्याऊ । Correct the verb.

क. म पढ्छ । ....

ख. हामी खेल्छस् । ....

ग. सीता जान्छ । ....

घ. तिमी फल खान्छ । ....

ङ. भाइ रुन्छौं । ....

क्रियाः अभ्यास
Verb: Exercise

च. पानी पर्छन् । ....

छ. तिमी बोल्छ । ....

ज. बहिनी चित्र कोर्छे । ....

झ. बिरालो मुसा लखेट्छु । ....

ञ. दिदी लुगा धुन्छ । ....

तह: ६
एकाइ–१०.३

क्रिया: अभ्यास

Verb: Exercise

२. क्रिया चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the adjective and write in the boxes given below.

क. किसान घाँस काट्छ ।

ख. मनिता चिठी लेख्छे ।

ग. केटाहरु फुटबल खेल्छन् ।

घ. म घर गएँ ।

ङ. ऊ बाख्रो चराउँछ ।

तह: ६
एकाइ–१०.४

क्रियाः अभ्यास

Verb: Exercise

च. सुरेन्द्र नाच हेर्छ ।

छ. विनोद कथा लेख्छ ।

ज. म चश्मा लगाउँछु ।

झ. आज पानी पर्छ ।

ञ. रीता आइसक्रिम खान्छे ।

तहः ६
एकाइ–११.१

क्रियाविशेषण

Adverb

क्रियाको विशेषता बुझाउने शब्द क्रियाविशेषण हुन् ।

हात्ती छिटो हिँड्छ ।

गैंडा बिस्तारै हिँड्छ ।

केटी छमछम नाची ।

क्रियाविशेषण

Adverb

पाठो बुर्लुक्क उफ्रियो ।

तिमी माथि चढ्छौ ।

आज पानी पर्छ ।

तह: ६
एकाइ–११.३

क्रियाविशेषण

Adverb

चरो भुर्र उड्यो ।

विद्यार्थी राम्ररी लेख्छ ।

तिमी धेरै बोल्छौ ।

क्रियाविशेषण

Adverb

बिरुवा चाँडै बढ्यो ।

भाइ मुसुक्क हाँस्छ ।

बिरालो म्याउँम्याउँ गर्छ ।

तहः ६
एकाइ–१२.१

क्रियाविशेषणः अभ्यास

Adverb: Exercise

१. ठिक क्रियाविशेषण छान । Choose the correct adverb.

क. चरो .... उड्यो । (ठिङ्ग, भुर्र)

ख. उर्मिला .... आउँछे । (आज, थुक्क)

ग. खरायो .... कुद्छ । (ढिलो, छिटो)

घ. राकेश .... गयो । (ट्वाल्ल, भर्खर)

ङ. तिमी .... बस । (धुरुधुरु, यहाँ)

क्रियाविशेषणः अभ्यास

Adverb: Exercise

च. भाइ .... बढ्यो । (हलक्क, टलक्क)

छ. .... असिना पऱ्यो । (मीठो, हिजो)

ज. राजु .... बस्यो । (थचक्क, ढकमक्क)

झ. तिमी .... झर्छौ । (उकालो, ओरालो)

ञ. रीना .... बोल्छे । (कम, काँचो)

तहः ६
एकाइ–१२.३

क्रियाविशेषणः अभ्यास

Adverb: Exercise

२. क्रियाविशेषण चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the adverb and write in the boxes given below.

क. म जुरुक्क उठें । ☐

ख. हिजो पानी पर्‍यो । ☐

ग. तिमी त्यहाँ बस । ☐

घ. कछुवा ढिलो कुद्छ । ☐

ङ. तिमी अहिले खेल्दैछौ । ☐

क्रियाविशेषण: अभ्यास

Adverb: Exercise

च. झलमल्ल घाम लाग्यो । [ ]

छ. पाडो बुर्लुक्क उफ्रियो । [ ]

ज. चितुवा चाँडो कुद्छ । [ ]

झ. दुलही धुरुधुरु रोई । [ ]

ञ. तिमी फटाफट काम गर । [ ]

तह: ६
एकाइ–१३.१

नामयोगी

Preposition

नाम र सर्वनामसँग जोडिएर आउने शब्द नामयोगी हुन् ।

छोरो आमासँग बसेको छ ।

बालक मतिर आयो ।

टाउकोमाथि भारी छ ।

नामयोगी
Preposition

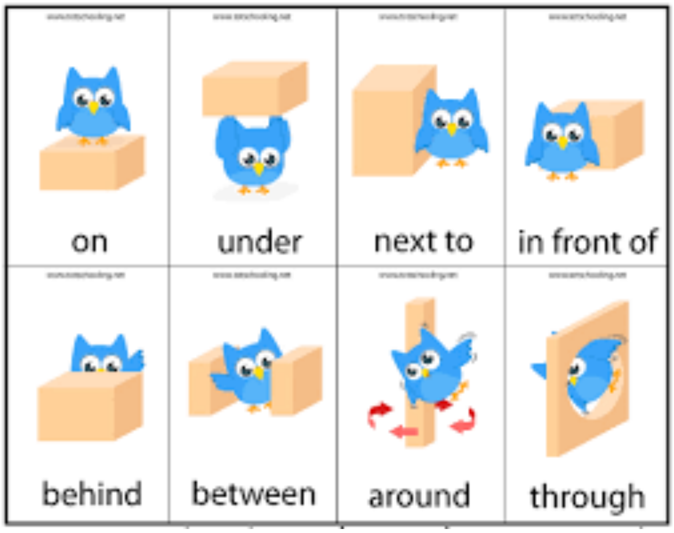

तपस्वी रुखमुनि तपस्या गर्दैछन् ।

घरपछाडि बन छ ।

कोक्रोभित्र बिरालो छ ।

नामयोगी

Preposition

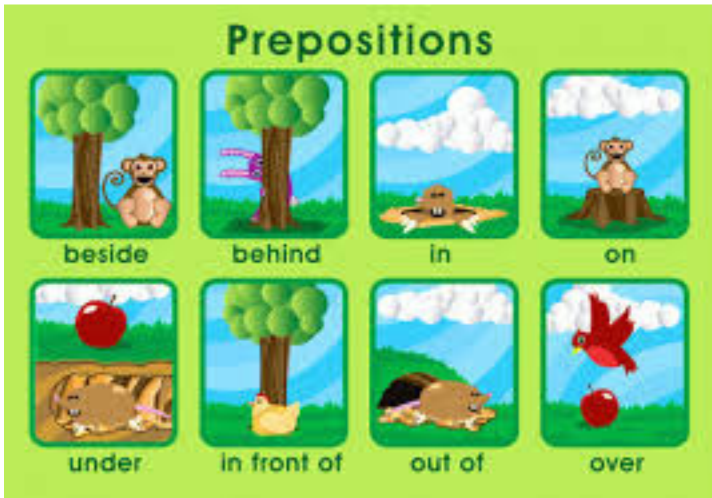

घर<u>बाहिर</u> कुकुर र बिरालो झगडा गर्दैछन् ।

विद्यालय<u>निर</u> पहिरो गएछ ।

काम<u>प्रति</u> ध्यान देऊ ।

तह: ६
एकाइ–१३.४

नामयोगी
Preposition

Preposition Song
(to the tune of "Yankee Doodle Dandy")

About, above, across, after
Against, along, among, around
At, before, behind, below
Beneath, beside, between, beyond.

By, down, during, except, for, from
In, into, off,
Of-----
On

Over, past, through, 'til, to, toward
Until, upon, within, without!

म कार्यालय<u>भित्र</u> छु ।

काग आकाश<u>माथि</u> उड्यो ।

बुबा<u>सँग</u> थोरै पैसा छ ।

तह: ६
एकाइ–१४.१

नामयोगी: अभ्यास

Preposition: Exercise

१. ठिक नामयोगी छान । Choose the correct preposition.

क. भाइ म............. बजार जान्छ । (सित, नेर)

ख. जिब्रो मुख............. हुन्छ । (बाहिर, भित्र)

ग. पढाइ............. ध्यान देऊ । (प्रति, सित)

घ. म............. छाता छ । (सँग, पछाडि)

ङ. हामी स्कुल............. गयौं । (लागि, तिर)

नामयोगीः अभ्यास

Preposition: Exercise

च. म ट्याक्सी............. छु । (भित्र, माथि)

छ. पलङ............. करुवा छ । (मुनि, भित्र)

ज. सागर पसल............. गयो । (सित, तिर)

झ. बहिनी म............. आई । (भित्र, सँग)

ञ. घर............. सर्प छ । (पछाडि, सँग)

नामयोगीः अभ्यास

Preposition: Exercise

२. नामयोगी चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the adverb and write in the boxes given below.

क. रुपा मेचमाथि बसी ।

ख. तिमी खाटमुनि नलुक ।

ग. हवाइजहाज आकाशमाथि उड्यो ।

घ. आमासँग धेरै पैसा छ ।

ङ. आइतबार पछि सोमबार आउँछ ।

तह: ६
एकाइ–१४.४

नामयोगी: अभ्यास

Preposition: Exercise

३. तलको तालिकाबाट पाँच वाक्य बनाऊ ।

Make five sentences from the table below.

	तिर	गयो
	पछाडि	लुक्यो
बिरालो मुसो	सँगै	दौडियो
	पछि	लाग्यो
	माथि	जाइलाग्यो

....

....

....

....

....

तह: ६
एकाइ–१५.१

संयोजक र निपात

Conjuction and Nipat

शब्द र वाक्य जोड्ने शब्द नै संयोजक हुन् ।

गाई करायो अनि बाच्छो आयो ।

मुसो र बिरालो जिस्कदै छन् ।

छोरी धेरै रोई त्यसैले आँखा सुनियो ।

संयोजक र निपात

Conjuction and Nipat

केटोको लुगा मैलियो किनभने ऊ हिलोमा लड्यो ।

बुबाले कुट्नुभयो त्यसैले भाइ रोयो ।

जिराफ अग्लो छ तर गधा होचो छ ।

तह: ६
एकाइ–१५.३

संयोजक र निपात

Conjuction and Nipat

अर्थ नभएका शब्दलाई निपात भनिन्छ। निपात वाक्यमा चाहिं प्रयोग हुन्छन्।

फूल त ढकमक्क फुलेछ नि।

बाघले पो हरिण बोकेछ।

बहिनी नै पिङ खेलोस् न त।

संयोजक र निपात

Conjuction and Nipat

नाच्नेले नै पुरस्कार पाउँछ नि ।

घरभित्र चितुवा पो पसेछ ।

तिमी र म घुम्न जाउँ न ।

तह: ६
एकाइ–१६.१

संयोजक र निपात: अभ्यास

Conjuction and Nipat: Exercise

१. मिल्ने संयोजक भर । Fill the correct conjuction.

क. हात्ती .... गैंडा जङ्गल पसे । (यो, र)

ख. पानी पऱ्यो .... बाटो हिलो भयो । (अनि, तर)

ग. मुसो भाग्छ .... ऊ सानो छ । (अनि, किनभने)

घ. बादल लाग्यो .... पानी परेन । (तर, किनभने)

ङ. फूल फुल्यो .... बास्ना चल्यो । (अनि, तर)

संयोजक र निपात: अभ्यास

तह: ६
एकाइ–१६.२

Conjuction and Nipat: Exercise

२. पाँच वटा संयोजक खोजेर लेख ।

Search and write the five conjuctions.

तहः ६
एकाइ–१६.३

संयोजक र निपातः अभ्यास

Conjuction and Nipat: Exercise

३. मिल्ने निपात भर । Fill the correct nipat.

क. घरभित्र सर्प .... पसेछ । (रे, पो)

ख. तिमी .... निकै बाठा रहेछौ । (त, खै)

ग. खोलाले गाई बगाएछ ....। (खै, नि)

घ. रतन स्कुल आउँदैन .... । (पो, रे)

ङ. तिमी र म पिङ खेलौं .... । (रे, नि)

संयोजक र निपात: अभ्यास

Conjuction and Nipat: Exercise

४. पाँच वटा निपात खोजेर लेख ।

Search and write the five nipats.

भूतकाल
Past Tense

बितेको समय बुझाउने क्रियापदलाई भूतकाल भनिन्छ ।

भाइ भुइँमा लड्यो ।

बिरालो फूलबारीमा पस्यो ।

किसानले धान रोपे ।

भूतकाल
Past Tense

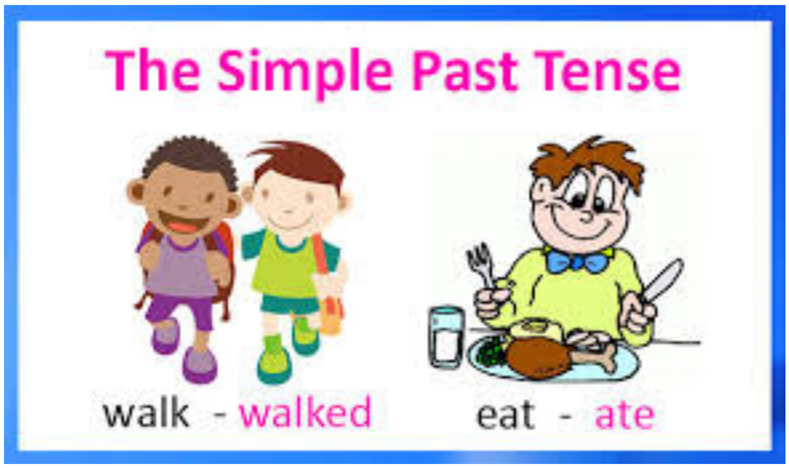

राहुल हात्तीमा चढ्यो ।

केटीहरु नाचे ।

पर्यटकहरु हिमाल चढे ।

भूतकाल
Past Tense

I go I went
I see I saw
I do I did I eat I ate

I make I made
I play I played
Yesterday I add –ed!

बारीमा फूल फुल्यो ।

बहिनीले किताब पढी ।

भाइ रुखबाट खस्यो ।

भूतकाल
Past Tense

तपाई घर आउनुभयो ।

चरो उड्यो ।

अनुष्काले खोकी ।

तह: ६
एकाइ–१८.१

भूतकाल: अभ्यास

Past Tense: Exercise

१. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर। Fill in the blanks selecting correct word.

क. विद्‍यार्थीले गृहकार्य .... । (गर्छु, गरे)

ख. हामी बनभोज .... । (गयौं, गएँ)

ग. साथीले मलाई .... । (बोलायो, बोलाउँछ)

घ. हिजो बाढी .... । (आउँछ, आयो)

ङ. फूल .... । (फुलिन्, फुल्यो)

भूतकाल: अभ्यास

Past Tense: Exercise

च. दिदीले लुगा .... । (धुन्छे, धुनुभयो)

छ. खेतमा धान .... । (पाक्यो, फुल्यो)

ज. भाइले कविता .... । (पढ्यो, पढ्छ)

झ. राजनले .... । (खोक्छ, खोक्यो)

ञ. कुकुर .... । (भागला, भाग्यो)

भूतकालः अभ्यास

Past Tense: Exercise

२. वाक्य बनाऊ । Make the sentence.

क. हाँस्योः ....

ख. उड्योः ....

ग. बस्नुभयोः ....

घ. देख्यौः ....

ङ. फल्योः ....

भूतकाल: अभ्यास

Past Tense: Exercise

च. आयो: ……………………………………………

छ. लड्यो: ……………………………………………

ज. रोपे: ……………………………………………

झ. लेखी: ……………………………………………

ञ. नाचे: ……………………………………………

तह: ६
एकाइ–१९.१

वर्तमानकाल

Present Tense

अहिलेको समय बुझाउने क्रियापदलाई वर्तमानकाल भनिन्छ ।

रीता गीत गाउँछे ।

जहाज आकाशमा उड्छ ।

उनीहरु फूल रोप्छन् ।

वर्तमानकाल

Present Tense

भरिया शीतलमा बस्छ ।

किसान हलो जोत्छ ।

बहिनी कपाल कोर्छे ।

वर्तमानकाल

Present Tense

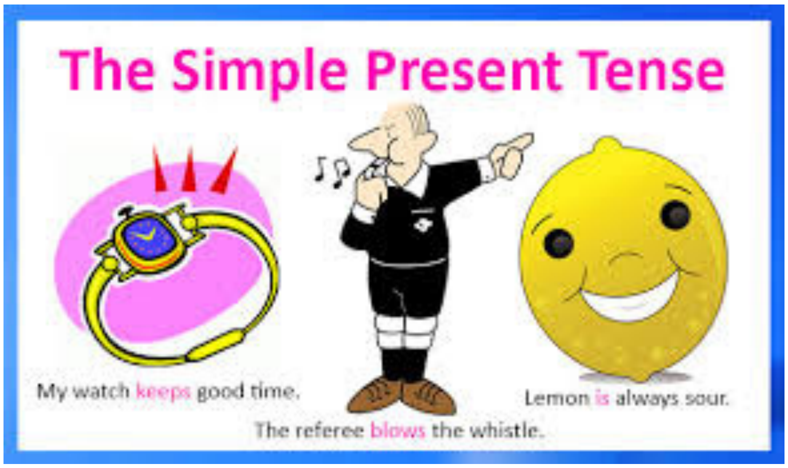

शिव चिठी <u>लेख्छ</u> ।

गाई घाँस <u>खान्छ</u> ।

किसान खेत <u>जोत्छ</u> ।

तह: ६
एकाइ–१९.४

वर्तमानकाल
Present Tense

बुबा लुगा किन्नुहुन्छ ।

भाइ बिरुवा रोप्छ ।

शिक्षक विद्यार्थीलाई पढाउनुहुन्छ ।

तहः ६
एकाइ–२०.१

वर्तमानकालः अभ्यास

Present Tense: Exercise

१. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. कपिल पिङ .... । (खेल्छ, खेल्छु)

ख. योजना बिरुवा .... । (रोपे, रोप्छे)

ग. हामी खाना .... । (खान्छस्, खान्छौं)

घ. तिमी नङ .... । (काटें, काट्छौ)

ङ. तपाई किताब .... । (पढ्छौ, पढ्नुहुन्छ)

वर्तमानकालः अभ्यास

Present Tense: Exercise

च. म चित्र .... । (कोर्छु, कोरें)

छ. किसान धान .... । (रोपें, रोप्छ)

ज. चिल आकाशमा .... । (उड्छ, उड्यो)

झ. भाइ कपाल .... । (कोर्‍यो, कोर्छ)

ञ. राँगो कुँडो .... । (खान्छ, खायो)

वर्तमानकालः अभ्यास

Present Tense: Exercise

२. वाक्य बनाऊ । Make the sentence.

क. हाँस्छ: ....

ख. पढ्छु: ....

ग. बस्नुहुन्छ: ....

घ. जान्छौं : ....

ङ. लुक्छन्: ....

तह: ६
एकाइ–२०.४

वर्तमानकाल: अभ्यास

Present Tense: Exercise

च. उड्छ: ....

छ. खान्छौं: ....

ज. गाउँछ: ....

झ. कोर्छे: ....

ञ. सुन्छ: ....

तहः ६
एकाइ–२१.१

भविष्यत्काल

Future Tense

पछिको समय बुझाउने क्रियापदलाई भविष्यत्काल भनिन्छ ।

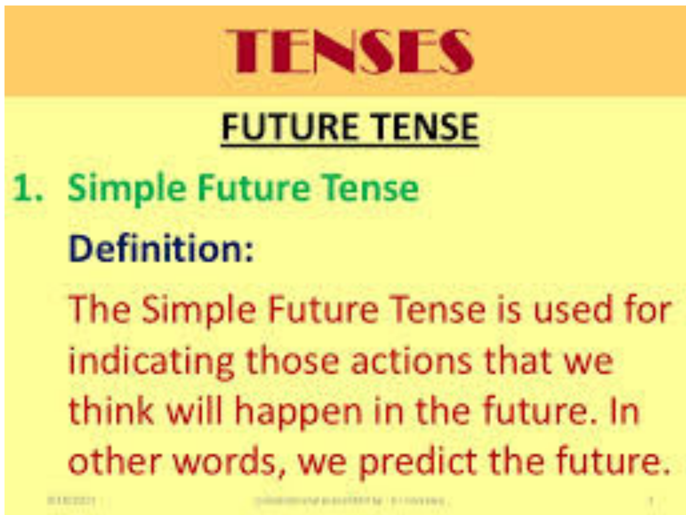

रोहन घोडा चढ्नेछ ।

खरायो जङ्गलमा पस्नेछ ।

आमाले सामान किन्नुहुनेछ ।

भविष्यत्काल

Future Tense

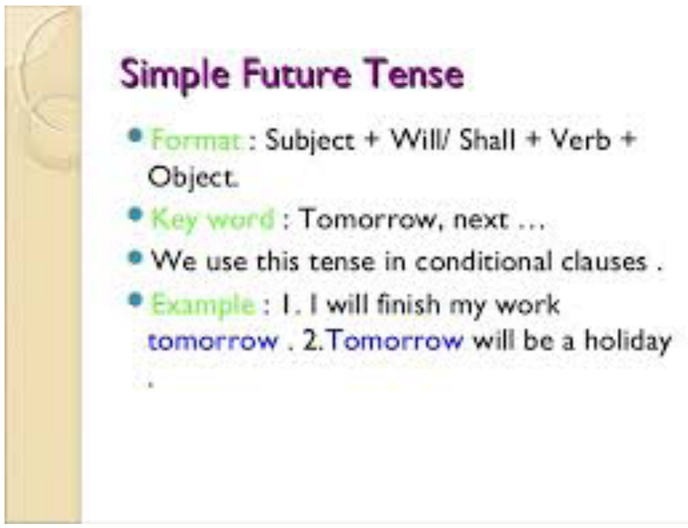

म मुख धुनेछु ।

तिमी ओछ्यानमा निदाउनेछौ ।

सर्पले भ्यागुतो खानेछ ।

भविष्यत्काल

Future Tense

ड्राइवरले गाडी चलाउनेछ ।

चरा उड्नेछ ।

भरिया भारी बोक्नेछ ।

भविष्यत्काल

Future Tense

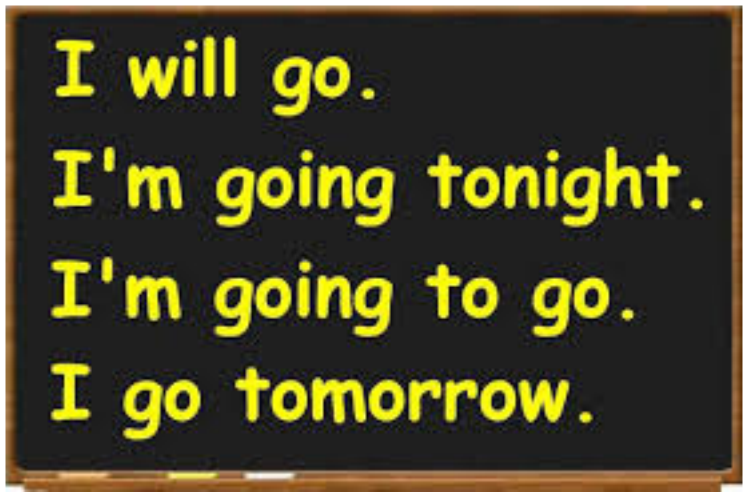

आमा भात पकाउनुहुनेछ ।

भाइ मामाघर जानेछ ।

सर्प दुलोभित्र पस्नेछ ।

भविष्यत्काल: अभ्यास

Future Tense: Exercise

१. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. मुसो दुलोभित्र .... । (पस्नेछौ, पस्नेछ)

ख. उनीहरु घर .... । (जानेछन्, जानेछ)

ग. म बलियो .... । (हुनेछु, हुन्छ)

घ. हामी फलफूल .... । (खानेछ, खानेछौं)

ङ. दिदी रुमाल .... । (धुनुहुनेछ, धुनुहुन्छे)

तहः ६
एकाइ–२२.२

भविष्यत्कालः अभ्यास

Future Tense: Exercise

२. वाक्य बनाऊ । Make the sentence.

क. हाँस्नेछः ....

ख. पढ्नेछुः ....

ग. बस्नुहुनेछः ....

घ. जानेछौंः ....

ङ. लुक्नेछन्ः ....

भविष्यत्कालः अभ्यास

Future Tense: Exercise

३. तल दिइएका क्रियापदबाट भूत, वर्तमान र भविष्यत्काल छुट्याऊ ।

Separate past, present and future tense from the verbs given below.

खस्छ	फल्यो	सुन्छे	भेट्नेछन्	लड्यो	पस्नेछ

भुतकालः ....

वर्तमानकालः ....

भविष्यत्कालः ....

भविष्यत्‌कालः अभ्यास

Future Tense: Exercise

४. माथिका क्रियापद प्रयोग गरी वाक्य बनाऊ ।

Make a sentence using the verbs given above.

....

....

....

....

....

....

तहः ६
एकाइ–२३.१

एकवचन र बहुवचन

Singular and Plural

एउटालाई बुझाउने शब्द एकवचन हो । धेरैलाई बुझाउने शब्द बहुवचन हो ।

हात्ती

हात्तीहरु

फूल

फूलहरु

तहः ६
एकाइ–२३.२

एकवचन र बहुवचन

Singular and Plural

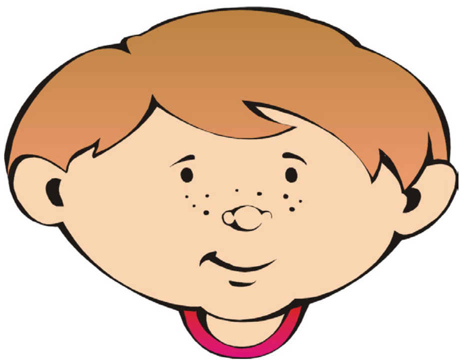

केटो

केटाहरु

पुतली

पुतलीहरु

एकवचन र बहुवचन

Singular and Plural

घर

घरहरु

कलम

कलमहरु

तहः ६
एकाइ–२३.४

एकवचन र बहुवचन

Singular and Plural

रुख

रुखहरु

झोला

झोलाहरु

तह: ६
एकाइ–२४.१

एकवचन र बहुवचन: अभ्यास

Singular and Plural: Exercise

१. तल दिइएका शब्दबाट एकवचन र बहुवचन बुझाउने शब्द छुट्याऊ ।

Separate singular and plural words from the words given below.

झोला	रुखहरु	कलमहरु	मान्छे	गोरु	स्यालहरु
खुर्सानी	घरहरु	सर्पहरु	केटी	बाँदरहरु	माछो

एकवचन:

बहुवचन:

तह: ६
एकाइ–२४.२

एकवचन र बहुवचन: अभ्यास

Singular and Plural: Exercise

२. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. .... विद्यालय जान्छौं । (म, हामी)

ख. पसलमा .... किन्न पाइन्छ । (घडी, घडीहरु)

ग. .... जङ्गलमा बस्छन् । (बाँदर, बाँदरहरु)

घ. डाँडामा .... छ । (घरहरु, घर)

ङ. .... लामबद्ध भएर उभिएका छन् ।
(मानिस, मानिसहरु)

तह: ६
एकाइ–२४.३

एकवचन र बहुवचन: अभ्यास

Singular and Plural: Exercise

३. एकवचनलाई बहुवचनमा परिवर्तन गर । Convert singular into plural.

क. हाँस: ....

ख. घडी: ....

ग. साथी: ....

घ. केटी : ....

ङ. दराज: ....

एकवचन र बहुवचनः अभ्यास

Singular and Plural: Exercise

४. बहुवचनलाई एकवचनमा परिवर्तन गर । Convert plural into singular.

क. कोठाहरुः ....

ख. केटाहरु : ....

ग. आलुहरुः ....

घ. टेबलहरुः ....

ङ. माछाहरु : ....

तहः ६
एकाइ–२५.१

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग

Masculine and Faminine

भाले जाति बुझाउने शब्द पुलिङ्ग हो । पोथी जाति बुझाउने शब्द स्त्रीलिङ्ग हो ।

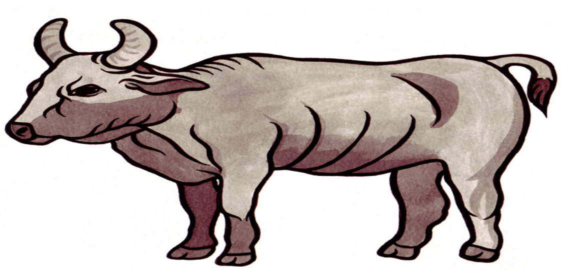

गोरु

गाई

पुरुष

महिला

तहः ६
एकाइ–२५.२

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग
Masculine and Faminine

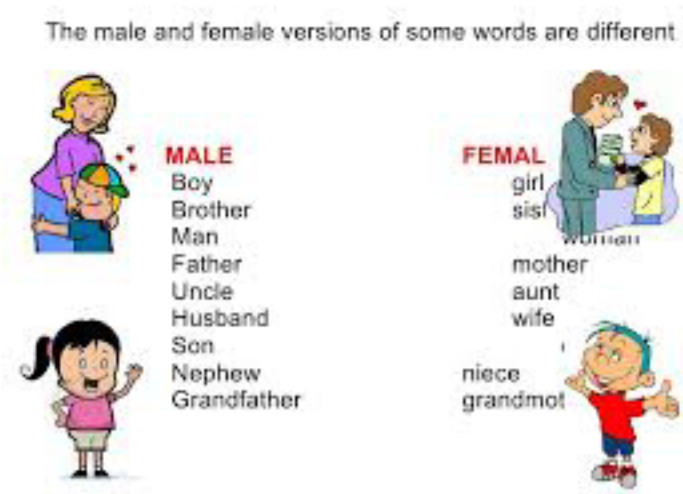

काका

काकी

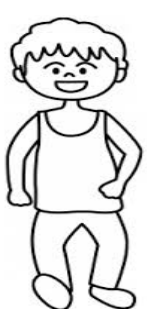

छोरा

छोरी

तह: ६
एकाइ–२५.३

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग

Masculine and Faminine

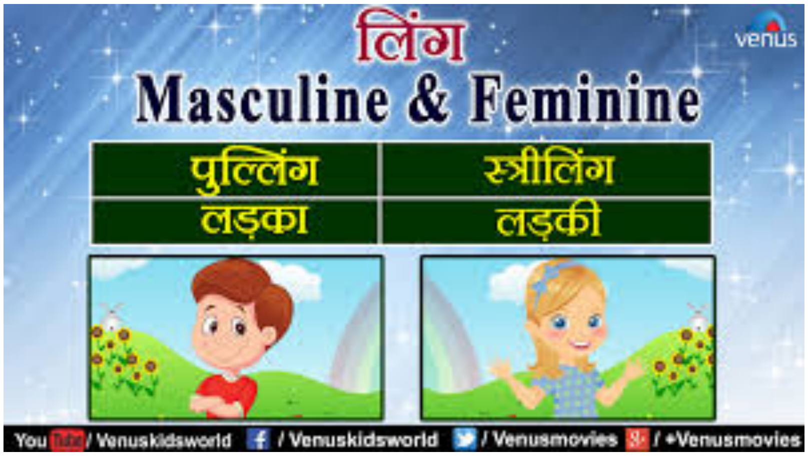

भाइ

बहिनी

बाच्छो

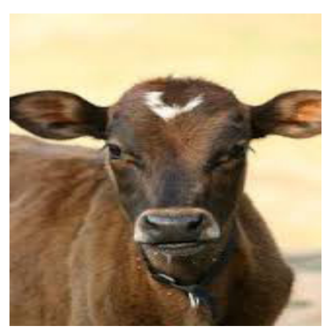

बाच्छी

तहः ६
एकाइ–२५.४

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्ग
Masculine and Faminine

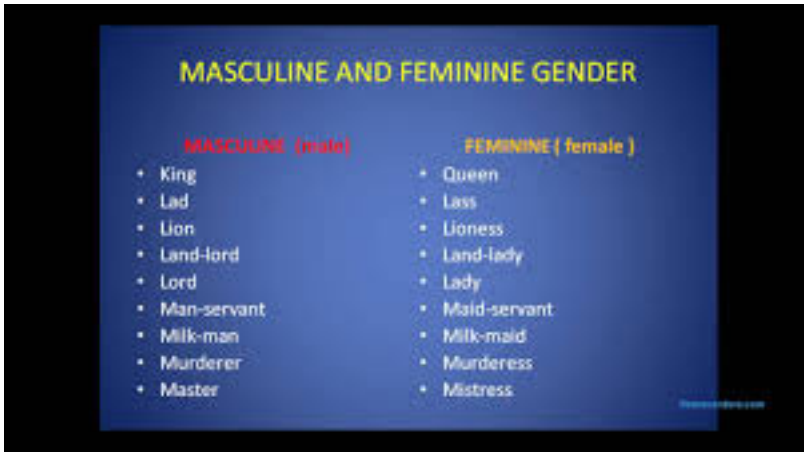

भाले

पोथी

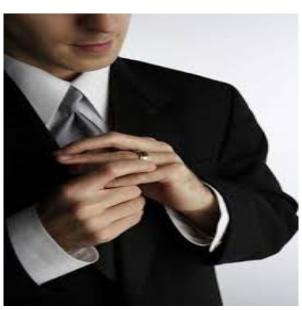

दुलाहा

दुलही

तहः ६
एकाइ–२६.१

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्गः अभ्यास

Masculine and Faminine: Exercise

१. जोडा मिलाऊ । Match the following.

काका	छोरो
गाई	भाउजू
माइजू	बाच्छो
दाजु	काकी
छोरी	गोरु
बाच्छी	मामा

तहः ६
एकाइ–२६.२

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्गः अभ्यास

Masculine and Faminine: Exercise

२. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. .... आयो । (केटो, केटी)

ख. .... लड्यो । (बहिनी, भाइ)

ग. भैंसीले घाँस .... । (खाइन्, खायो)

घ. .... बजार जानुभयो । (काका, भाइ)

ङ. भाइ .... । (निदाउनुहुन्छ, निदाउँछ)

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्गः अभ्यास

Masculine and Faminine: Exercise

३. पुलिङ्गलाई स्त्रीलिङ्गमा परिवर्तन गर । Convert masculine into faminine.

क. राँगोः ....

ख. पाठोः ....

ग. हजुरबाः ....

घ. नातीः ....

ङ. लोग्नेः ....

तहः ६
एकाइ–२६.४

पुलिङ्ग र स्त्रीलिङ्गः अभ्यास

Masculine and Faminine: Exercise

४. स्त्रीलिङ्गलाई पुलिङ्गमा परिवर्तन गर। Convert faminine into masculine.

क. माइजूः ....

ख. केटी : ....

ग. स्वास्नीः ....

घ. आमाः ....

ङ. बाख्रोः ....

करण र अकरण

Affirmative and Negative

हुन्छ वा हो भनेर बुझाउने क्रियालाई करण भनिन्छ। हुदैन वा होइन भनेर बुझाउने क्रियालाई अकरण भनिन्छ।

TO BE : Interrogative and Negative

Affirmative	Interrogative	Negative
I am	Am I ?	I' m not
You are	Are you ?	You aren't
He is	Is he ?	He isn't
She is	Is she ?	She isn't
It is	Is it ?	It isn't
We are	Are we ?	We aren't
You are	Are you ?	You aren't
They are	Are they ?	They aren't

फूल फुलेको छ।   फूल फुलेको छैन।

बाघ मासु खान्छ।   गाई मासु खाँदैन।

त्यो विद्यार्थी हो।   यो विद्यार्थी होइन।

तह: ६
एकाइ–२७.२

करण र अकरण

Affirmative and Negative

भाइ पढ्छ ।

बहिनी पढ्दिन ।

यो सुन हो ।

त्यो सुन होइन ।

आकाशमा जुन लाग्यो ।

आकाशमा जुन लागेन ।

तहः ६
एकाइ–२७.३

करण र अकरण

Affirmative and Negative

खरायो दगुर्छ ।   कछुवा दगुर्दैन ।

दिनेश बिरामी छ ।   दीपा बिरामी छैन ।

म चित्र बनाउँछु ।   तिमी चित्र बनाउँदैनौ ।

करण र अकरण
Affirmative and Negative

I walk	I **don't** walk	**Do** I walk?
You walk	You **don't** walk	**Do** you walk?
He walk**s**	He **doesn't** walk	**Does** he walk?
She walk**s**	She **doesn't** walk	**Does** she walk?
It walk**s**	It **doesn't** walk	**Does** it walk?
We walk	We **don't** walk	**Do** we walk?
You walk	You **don't** walk	**Do** you walk?
They walk	They **don't** walk	**Do** they walk?

म फलफूल खान्छु ।   तिमी फलफूल खाँदैनौ ।

तिमी चकचक गर्छौं ।   ऊ चकचक गर्दैन ।

बहिनी लडी ।   भाइ लडेन ।

तहः ६
एकाइ–२८.१

करण र अकरणः अभ्यास

Affirmative and Negative: Exercise

१. जोडा मिलाऊ । Match the following.

पढ्छ	गाउँदैनन्
देख्यो	हुँदैन
पाल्छ	पढ्दैन
गाउँछन्	होइन
हो	देखेन
हुन्छ	पाल्दैन

करण र अकरणः अभ्यास

Affirmative and Negative: Exercise

२. तल दिइएका क्रियापदबाट करण र अकरण छुट्याऊ ।

Separate affirmative and negative from the verbs given below.

गए	आयो	सुनेन	गएनन्	हो	हाँस्दैनौ
आएन	हुन्छ	खेल्छन्	खाएन	लड्यो	देखेन

करणः

अकरणः

तहः ६
एकाइ–२८.३

करण र अकरणः अभ्यास

Affirmative and Negative: Exercise

३. कुनै पाँच वटा करण वाक्य बनाऊ ।

Make five affirmative sentences.

....

....

....

....

....

तहः ६
एकाइ–२८.४

करण र अकरणः अभ्यास

Affirmative and Negative: Exercise

४. कुनै पाँच वटा अकरण वाक्य बनाऊ ।

Make five negative sentences.

....

....

....

....

....

तह: ६
एकाइ–२९.१

भाषाका चिन्हहरु

Punctuation

कसैले प्रश्न सोधेको बेला प्रश्नवाचक चिन्ह (?) प्रयोग गरिन्छ। प्रश्नको उत्तर दिदा पूर्णविराम चिन्ह (।) प्रयोग गरिन्छ।

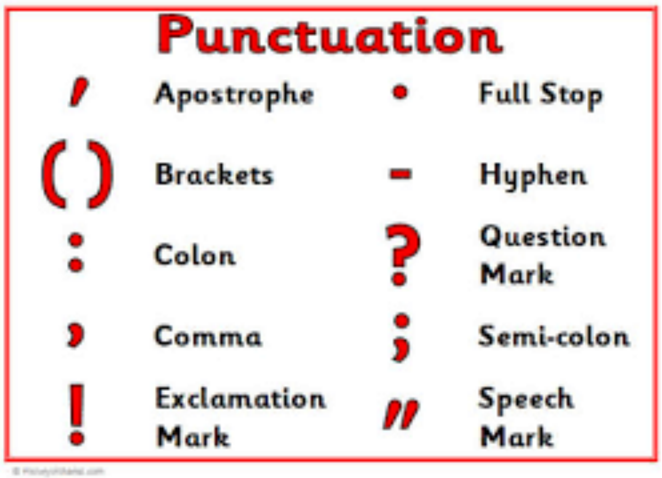

हात्ती के गर्दैछ ?   हात्ती पानी पिउँदैछ।

खरायो के गर्दैछ ?   खरायो नाच्दैछ।

किसानहरु के गर्दैछन् ? किसानहरु धान काट्दैछन्।

भाषाका चिन्हहरु

Punctuation

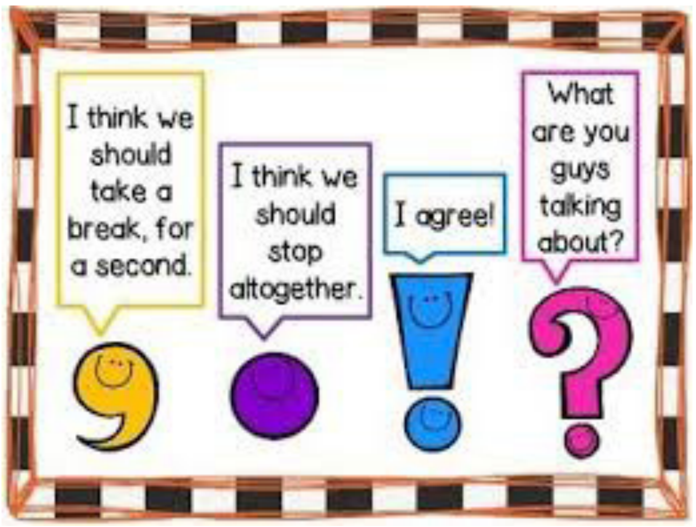

भाइ के गर्दैछ ?

भाइ पढ्दैछ ।

आज के बार हो ?

आज सोमबार हो ।

तिमी कहाँ जाँदैछौ ?

म पसल जाँदैछु ।

भाषाका चिन्हहरु

Punctuation

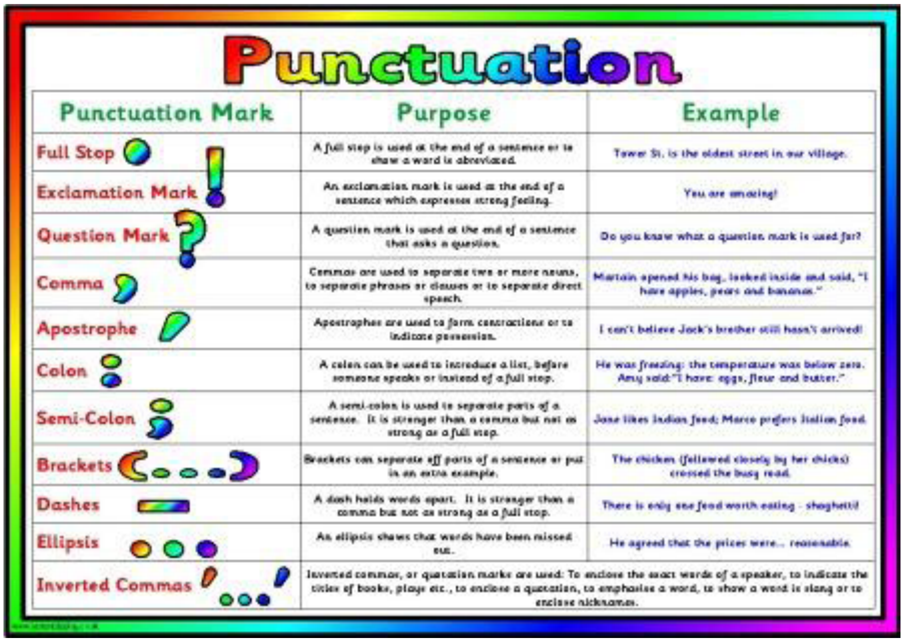

Punctuation

Punctuation Mark	Purpose	Example
Full Stop	A full stop is used at the end of a sentence or to show a word is abreviated.	Tower St. is the oldest street in our village.
Exclamation Mark	An exclamation mark is used at the end of a sentence which expresses strong feeling.	You are amazing!
Question Mark	A question mark is used at the end of a sentence that asks a question.	Do you know what a question mark is used for?
Comma	Commas are used to separate two or more nouns, to separate phrases or clauses or to separate direct speech.	Martain opened his bag, looked inside and said, "I have apples, pears and bananas."
Apostrophe	Apostrophes are used to form contractions or to indicate possession.	I can't believe Jack's brother still hasn't arrived!
Colon	A colon can be used to introduce a list, before someone speaks or instead of a full stop.	He was freezing: the temperature was below zero. Amy said:"I have: eggs, flour and butter."
Semi-Colon	A semi-colon is used to separate parts of a sentence. It is stronger than a comma but not as strong as a full stop.	Jane likes Indian food; Marco prefers Italian food.
Brackets	Brackets can separate off parts of a sentence or put in an extra example.	The chicken (followed closely by her chicks) crossed the busy road.
Dashes	A dash holds words apart. It is stronger than a comma but not as strong as a full stop.	There is only one food worth eating - spaghetti!
Ellipsis	An ellipsis shows that words have been missed out.	He agreed that the prices were... reasonable.
Inverted Commas	Inverted commas, or quotation marks are used: To enclose the exact words of a speaker, to indicate the titles of books, plays etc., to enclose a quotation, to emphasise a word, to show a word is slang or to enclose nicknames.	

बाघ कहाँ बस्छ ?   बाघ बनमा बस्छ ।

कुकुर कता गयो ?   कुकुर भाग्यो ।

तिमी के खाँदैछौ ?   म फलफूल खाँदैछु ।

भाषाका चिन्हहरु

Punctuation

Begin a sentence with a Capital.

Finger-space between the words.

End a sentence with a period.

End a question with a question mark?

Hmmm.

Say it with excitement and end it...

With an exclamation point!

SAMPLE
SAMPLE

पर्यटक कता गए ? पर्यटक घुम्न गए ।

कछुवा के गर्दैछ ? कछुवा घस्रदैछ ।

सर्प कहाँ छ ? सर्प दुलोभित्र छ ।

भाषाका चिन्हहरु: अभ्यास

तह: ६
एकाइ–३०.१

Punctuation: Exercise

१. ठिक चिन्ह राख । Fill in the blanks selecting correct word.

क. रुखबाट के खस्यो .... (?, ।)

ख. हामी बिरुवा रोप्छौं .... (?, ।)

ग. अमिर बिरामी छ .... (?, ।)

घ. बाहिर को आयो .... (?, ।)

ङ. म चित्र बनाउँछु .... (?, ।)

भाषाका चिन्हहरु: अभ्यास

तहः ६
एकाइ–३०.२

Punctuation: Exercise

२. ठिक चिन्ह राख । Fill in the blanks selecting correct word.

क. नदीले घर बगायो ....

ख. भाइ कहिले आयो ....

ग. म फलफूल खान्छु ....

घ. बाख्रोले के खायो ....

ङ. उनीहरु चकचक गर्छन् ....

भाषाका चिन्हहरु: अभ्यास

तह: ६
एकाइ–३०.३

Punctuation: Exercise

३. प्रश्न र उत्तर मिल्ने गरी जोडा मिलाऊ ।

Match the following questions with their answers.

फूल कसले टिप्यो ?	बालक भोकाएर रोयो ।
बुबा कहाँ जानुभयो ?	कुकुरले मासु खायो ।
कुकुरले के खायो ?	फूल राधाले टिपी ।
बाहिर को आयो ?	बुबा बजार जानुभयो ।
बालक किन रोयो ?	बाहिर जोगी आयो ।

भाषाका चिन्हहरु: अभ्यास

तह: ६
एकाइ–३०.४

Punctuation: Exercise

४. साथीलाई केही प्रश्न सोधी उत्तर पनि लेख ।

Ask some questions to your friend and write the answer.

.... ?

.... ।

.... ?

.... ।

.... ?

.... ।

तह: ६
एकाइ–३१.१

एकाइ १ देखि १६ सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 1 to Unit 16

१. खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks.

क. .... बजार जान्छ । (म, ऊ)

ख. .... सात कक्षामा पढ्छु । (म, ऊ)

ग. .... बिहानै उठ्छौ । (तिमी, हामी)

घ. .... कथा लेख्छस् । (तँ, ऊ)

ङ. .... नाटक लेख्नुहुन्छ । (हामी, तपाईं)

तहः ६
एकाइ–३१.२

एकाइ १ देखि १६ सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 1 to Unit 16

२. क्रिया चिन र दिइएको कोठामा लेख ।

Recognize the adjective and write in the boxes given below.

क. किसान धान रोप्छ । [ ]

ख. मनिता कविता लेख्छे । [ ]

ग. केटाहरु क्रिकेट खेल्छन् । [ ]

घ. म बजार गएँ । [ ]

ङ. ऊ भेडा चराउँछ । [ ]

एकाइ १ देखि १६ सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 1 to Unit 16

३. तलको तालिकाबाट पाँच वाक्य बनाऊ ।

Make five sentences from the table below.

	तिर	गयो
	पछाडि	लुक्यो
सर्प भ्यागुतो	सँगै	लम्कियो
	पछि	लाग्यो
	माथि	जाइलाग्यो

....

....

....

....

....

एकाइ १ देखि १६ सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 1 to Unit 16

४. मिल्ने संयोजक भर । Fill the correct conjuction.

क. बाघ .... भालु जङ्गल पसे । (यो, र)

ख. घाम लाग्यो .... गर्मी भयो । (अनि, तर)

ग. मुसो भाग्छ .... ऊ सानो छ । (अनि, किनभने)

घ. बादल लाग्यो .... पानी परेन । (किनभने, तर)

ङ. फूल फुल्यो .... बास्ना चल्यो । (तर, अनि)

तहः ६
एकाइ–३२.१

एकाइ १७ देखि ३० सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 17 to Unit 30

१. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. करण पिङ .... । (खेल्छु, खेल्छ)

ख. साहाना बिरुवा .... । (रोप्छे, रोपे)

ग. हामी खाजा .... । (खान्छस्, खान्छौं)

घ. तिमी कपाल .... । (काटें, काट्छौ)

ङ. तपाई कविता .... । (पढ्छौ, पढ्नुहुन्छ)

एकाइ १७ देखि ३० सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 17 to Unit 30

२. वाक्य बनाऊ । Make the sentence.

क. हाँस्यौः ....

ख. पढ्छुः ....

ग. बस्नुभयोः ....

घ. जानेछौंः ....

ङ. लुकिन्ः ....

एकाइ १७ देखि ३० सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 17 to Unit 30

३. तल दिइएका शब्दबाट एकवचन र बहुबचन बुझाउने शब्द छुट्याऊ ।

Separate singular and plural words from the words given below.

झोलाहरु	रुख	कलम	मान्छेहरु	गोरुहरु	स्याल
खुर्सानीहरु	घर	सर्प	केटीहरु	बाँदर	माछाहरु

एकवचनः

बहुवचनः

तहः ६
एकाइ–३२.४

एकाइ १७ देखि ३० सम्मको पूनरावृत्ति

Review of Unit 17 to Unit 30

४. ठिक शब्द छानी खाली ठाउँ भर । Fill in the blanks selecting correct word.

क. .... गयो । (केटो, केटी)

ख. .... सुत्यो । (बहिनी, भाइ)

ग. भैंसीले कुँडो .... । (खाइन्, खायो)

घ. .... बजार जानुभयो । (काकी, बहिनी)

ङ. दाइ .... । (निदाउनुहुन्छ, निदाउँछ)